

การจัดทำบัญชีสำหรับเกษตรกรที่มีอาชีพปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

★ บัญชีรับ - จ่ายในครัวเรือน

★ บัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ

สมุดบัญชีรับ - จ่ายในครัวเรือน

ใช้บันทึกรายรับหรือรายจ่ายที่เกิดขึ้น ทั้งในครัวเรือนและการประกอบอาชีพ

วิธีลงวัน เดือน ปี

- ❶ ช่อง “ วัน เดือน ปี ”
เขียนวันที่ เดือน ปี พ.ศ. ที่มีรายการรับเงิน และรายการจ่ายเงิน

วิธีลงรายการ

- ❷ ช่อง “ รายการ ”
เขียนรายละเอียดของการรับเงิน และจ่ายเงินที่เกิดขึ้น

วิธีลงรายรับ

- ❸ ช่อง “ รายรับ ” แบ่งเป็น รายรับประกอบอาชีพ และรายรับอื่นๆ
- (1) “ ประกอบอาชีพ ” เขียนจำนวนเงินที่ได้รับ โดยเป็นเงินที่ได้จากการประกอบอาชีพ
เช่น ขายข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น
 - (2) “ รายรับอื่นๆ ” เขียนจำนวนเงินที่ได้รับ โดยเป็นเงินที่ไม่ได้เกิดจากการประกอบอาชีพ
เช่น รับเงินค่าจ้าง รับเงินรางวัล รับเงินกู้ยืม ถอนเงินฝากสหกรณ์/
ธนาคาร เป็นต้น
 - (3) “ รวมรายรับ ” เขียนจำนวนเงินที่ได้รับทั้งสิ้น โดยรวมยอดเงินจากช่องที่ (1) และ (2)

แบบฟอร์ม

วัน เดือน ปี	รายการ	รายรับ		รวมรายรับ (รวม 1 ถึง 2) (3)
		ประกอบอาชีพ (1)	รายรับอื่น ๆ (2)	
①	②	↑	③	↑
ลงวัน เดือน ปี	ลงรายการ		ลงรายรับ	

วิธีลงรายจ่าย

- ④ ช่อง “ รายจ่าย ” แบ่งเป็น รายจ่ายประกอบอาชีพ และรายจ่ายในครัวเรือน
รายจ่ายประกอบอาชีพ

- (4) “ ค่าใช้จ่ายประกอบอาชีพ ” เขียนจำนวนเงินที่จ่ายเป็น ค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพ
เช่น ค่าไถเตรียมดิน ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ค่าปุ๋ย
ค่ายาปราบศัตรูพืช ค่าแรงงาน ค่าขนส่ง เป็นต้น
- (5) “ ซื้อสินทรัพย์ถาวร ” เขียนจำนวนเงินที่จ่าย เพื่อซื้อหรือสร้างเครื่องใช้ที่ใช้งานได้
หลายปีและมีราคาสูง รวมถึงลงทุนในการประกอบอาชีพ
เช่น ซื้อเครื่องสูบน้ำ ซื้อเครื่องพ่นยา เป็นต้น

วิธีรวมเงินในแต่ละเดือน

- 5** ทุกวันสิ้นเดือนให้รวมจำนวนเงินที่ได้รับ และจำนวนเงินที่จ่ายไปในแต่ละเดือน เขียนยอดรวมจำนวนเงินแต่ละช่อง ไว้ในบรรทัด “ รวมเดือน.....” และระบุชื่อเดือนไว้ด้วย เทียบยอดรายรับกับรายจ่ายในแต่ละเดือน ก็จะช่วยให้ทราบว่ามียาบริบมากกว่าหรือน้อยกว่ารายจ่าย

วัน เดือน ปี	รายการ	รายรับ		รวมรายรับ (รวม 1 ถึง 2)	รายจ่าย											รวมรายจ่าย (รวม 4 ถึง 14)
		ประกอบอาชีพ	รายรับอื่นๆ		ประกอบอาชีพ		ในครัวเรือน									
					ค่าใช้จ่ายประกอบอาชีพ	ชื่อสินทรัพย์ถาวร	ค่าอาหาร	ค่าของใช้	ค่าน้ำ/ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์	ค่าน้ำมันรถ	ให้เงินลูก	ฝากเงิน	ชำระคืนเงินกู้		อื่นๆ	
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)

5

ลงยอดรวมเดือน

ตัวอย่าง

เกษตรกรผู้ประกอบอาชีพปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มีรายการรับ – จ่ายเงิน ดังนี้

วันที่ 2 กรกฎาคม 2552	กู้เงินมา	12,500	บาท
	ซื้อเครื่องพ่นยา	3,000	บาท
	ซื้อปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืช	1,500	บาท
	จ่ายค่าอาหาร	300	บาท
	จ่ายค่าน้ำมันรถ	100	บาท
	จ่ายค่าเช่าที่ดิน	500	บาท
วันที่ 4 กรกฎาคม 2552	จ่ายค่าไถเตรียมดิน	1,000	บาท
	จ่ายค่าแรงงานปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	200	บาท
วันที่ 10 กรกฎาคม 2552	ซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	1,000	บาท
	จ่ายค่าแรงงานรดน้ำ/ใส่ปุ๋ย/พ่นยา	200	บาท
	ซื้อของใช้ในครัว	400	บาท
วันที่ 18 กรกฎาคม 2552	จ่ายค่าอาหาร	200	บาท
	ทำบุญ	100	บาท
	ฝากธนาคาร	2,000	บาท

การลงรายรับ - รายจ่าย และการรวมเงินแต่ละช่อง ทุกช่องของเดือนกรกฎาคม 2552

วัน เดือน ปี	รายการ	รายรับ		รวมรายรับ (รวม 1 ถึง 2)	รายจ่าย											รวมรายจ่าย (รวม 4 ถึง 14)	
		ประกอบอาชีพ (1)	รายรับอื่นๆ (2)		ประกอบอาชีพ		ในครัวเรือน										
					ค่าใช้จ่ายประกอบอาชีพ (4)	ซื้อสินทรัพย์ถาวร (5)	ค่าอาหาร (6)	ค่าของใช้ (7)	ค่าน้ำ/ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ (8)	ค่าน้ำมันรถ (9)	ให้เงินลูก (10)	ฝากเงิน (11)	ชำระคืนเงินกู้ (12)	 (13)	อื่นๆ (14)		
2 ก.ค. 52	กู้เงินมา		12,500	12,500													
	ซื้อเครื่องพ่นยา					3,000										3,000	
	ซื้อปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืช				1,500											1,500	
	จ่ายค่าอาหาร						300									300	
	จ่ายค่าน้ำมันรถ									100						100	
4 ก.ค. 52	จ่ายค่าเช่าที่ดิน				500											500	
	จ่ายค่าไถเตรียมดิน				1,000											1,000	
10 ก.ค. 52	จ่ายค่าแรงงานปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์				200											200	
	ซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์				1,000											1,000	
	จ่ายค่าแรงงาน/ใส่ปุ๋ย/พ่นยา				200											200	
18 ก.ค. 52	ซื้อของใช้ในครัว							400								400	
	จ่ายค่าอาหาร						200									200	
	ทำบุญ														100	100	
30 ก.ค. 52	ฝากธนาคาร											2,000				2,000	
	รวมเดือนกรกฎาคม		12,500	12,500	4,400	3,000	500	400		100		2,000			100	10,500	

↑ ↓ 5 ↓ ลงยอดรวมเดือน

เงินสดคงเหลือยกมาจากเดือนก่อน.....บาท บวก รวมรายรับ 12,500 บาท หัก รวมรายจ่าย 10,500 บาท เงินสดคงเหลือยกไปเดือนหน้า 2,000 บาท
 รายรับ (สูง) / ต่ำ กว่ารายจ่าย เท่ากับ 2,000 บาท (รวมรายรับหักด้วยรายจ่าย)

จากตัวอย่าง เดือนกรกฎาคม 2552

ไม่มีรายรับจากการประกอบอาชีพปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มีรายรับอื่นๆ 12,500 บาท รวมรายรับทั้งสิ้น 12,500 บาท
มีรายจ่ายประกอบอาชีพเป็นค่าใช้จ่ายประกอบอาชีพ 4,400 บาท ซื้อสินทรัพย์ถาวร 3,000 บาท
และมีรายจ่ายในครัวเรือนเป็นค่าอาหาร 500 บาท ค่าของใช้ 400 บาท ค่าน้ำมันรถ 100 บาท ฝากเงิน 2,000 บาท
และอื่น ๆ (ทำบุญ) 100 บาท รวมรายจ่ายทั้งสิ้น 10,500 บาท

ดังนั้น รายรับ สูงกว่า รายจ่าย 2,000 บาท $(12,500 - 10,500)$

สมุดต้นทุนประกอบอาชีพ

วิธีการลงต้นทุนประกอบอาชีพ

วิธีลงวัน เดือน ปี

- 1** ช่อง “ วัน เดือน ปี ”
เขียนวันที่ เดือน ปี พ.ศ. ที่มีรายการรับเงิน และรายการจ่ายเงิน

วิธีลงรายการ

- 2** ช่อง “ รายการ ”
เขียนรายละเอียดของการรับเงิน และจ่ายเงินที่เกิดขึ้นจากการประกอบอาชีพ

วิธีลงรายได้

- 3 5 7 9** ช่อง “ รายได้ ” เป็นรายรับจากการประกอบอาชีพของแต่ละอาชีพที่ทำ

วิธีลงรายจ่าย

- 4 6 8 10** ช่อง “ ต้นทุน/ค่าใช้จ่าย ” เป็นรายจ่ายในการประกอบอาชีพแต่ละอาชีพที่ทำ
- 11** ช่อง “ ลงทุนในสินทรัพย์ถาวร ” เป็นรายจ่ายเพื่อซื้อ หรือสร้างเครื่องใช้ที่ใช้งานได้หลายปี และมีราคาสูง รวมถึงลงทุนในการประกอบอาชีพ เช่น ซื้อเครื่องสูบน้ำ ซื้อเครื่องพ่นยา เป็นต้น

แบบฟอร์ม

ต้นทุนประกอบอาชีพ

วัน เดือน ปี	รายการ	อาชีพ.....		อาชีพ.....		อาชีพ.....		อาชีพ.....		ลงทุนใน สินทรัพย์ถาวร
		รายได้	ต้นทุน/ค่าใช้จ่าย	รายได้	ต้นทุน/ค่าใช้จ่าย	รายได้	ต้นทุน/ค่าใช้จ่าย	รายได้	ต้นทุน/ค่าใช้จ่าย	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)

การบันทึกต้นทุนประกอบอาชีพปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

โดยปกติเกษตรกรต้องใช้ระยะเวลาในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ประมาณ 110 - 120 วัน นับตั้งแต่เริ่มเตรียมดินจนถึงเก็บเกี่ยวผลผลิต
ทั้งนี้ ภายในระยะเวลา 1 ปี เกษตรกรจะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพียง 2 ครั้ง คือ ช่วงเดือนมีนาคม - พฤษภาคม และช่วงเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม

ตัวอย่าง

เกษตรกรผู้ประกอบอาชีพปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มีรายการรับ - จ่ายเงินจากการประกอบอาชีพ ดังนี้

วันที่ 2	กรกฎาคม	2552	ซื้อเครื่องพ่นยา	3,000	บาท
			ซื้อปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืช	1,500	บาท
วันที่ 4	กรกฎาคม	2552	จ่ายค่าเช่าที่ดิน	500	บาท
			จ่ายค่าไถเตรียมดิน	1,000	บาท
วันที่ 10	กรกฎาคม	2552	จ่ายค่าแรงงานปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	200	บาท
			ซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	1,000	บาท
			จ่ายค่าแรงงานรดน้ำ/ใส่ปุ๋ย/พ่นยา	200	บาท
วันที่ 1	สิงหาคม	2552	จ่ายค่าแรงงานรดน้ำ	200	บาท
วันที่ 25	สิงหาคม	2552	จ่ายค่าแรงงานรดน้ำ/ใส่ปุ๋ย	200	บาท
วันที่ 10	กันยายน	2552	จ่ายค่าแรงงานรดน้ำ	200	บาท
วันที่ 8	พฤศจิกายน	2552	จ่ายค่าแรงงานเก็บฝักข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	200	บาท
			คิดค่าแรงงานตนเอง	1,000	บาท
วันที่ 10	พฤศจิกายน	2552	ขายข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	10,000	บาท
			จ่ายดอกเบี้ยเงินกู้	500	บาท
			คิดค่าแรงงานตนเอง	1,000	บาท

การลงรายรับ - รายจ่ายในการประกอบอาชีพ และการรวมเงินแต่ละช่อง

วัน เดือน ปี (1)	รายการ (2)	อาชีพปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์		อาชีพ.....		อาชีพ.....		อาชีพ.....		ลงทุนใน สินทรัพย์ถาวร (11)
		รายได้ (3)	ต้นทุน/ค่าใช้จ่าย (4)	รายได้ (5)	ต้นทุน/ค่าใช้จ่าย (6)	รายได้ (7)	ต้นทุน/ค่าใช้จ่าย (8)	รายได้ (9)	ต้นทุน/ค่าใช้จ่าย (10)	
2 ก.ค. 52	ซื้อเครื่องพ่นยา									3,000
	ซื้อปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืช		1,500							
4 ก.ค. 52	จ่ายค่าเช่าที่ดิน		500							
	จ่ายค่าไถเตรียมดิน		1,000							
10 ก.ค. 52	จ่ายค่าแรงงานปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์		200							
	ซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์		1,000							
	จ่ายค่าแรงงานรดน้ำ/ใส่ปุ๋ย/พ่นยา		200							
1 ส.ค. 52	จ่ายค่าแรงงานรดน้ำ		200							
25 ส.ค. 52	จ่ายค่าแรงงานรดน้ำ/ใส่ปุ๋ย		200							
10 ก.ย. 52	จ่ายค่าแรงงานรดน้ำ		200							
8 พ.ย. 52	จ่ายค่าแรงงานเก็บฝักข้าวโพดเลี้ยงสัตว์		200							
10 พ.ย. 52	ขายข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	10,000								
	จ่ายดอกเบี้ยเงินกู้		500							
	คิดค่าแรงงานตนเอง		1,000							
	รวม	10,000	6,700							3,000

วิธีการคิดกำไร – ขาดทุนจากการประกอบอาชีพปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

การคิดกำไร – ขาดทุนจากการประกอบอาชีพปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ให้นำยอดรวมรายได้ เปรียบเทียบกับยอดรวมต้นทุน/ค่าใช้จ่าย ดังนี้

รายได้

- ขายข้าวโพดเลี้ยงสัตว์บาท

หัก ต้นทุน/ค่าใช้จ่าย

- ค่าเช่าที่ดินบาท

- ค่าไถเตรียมดินบาท

- ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์บาท

- ค่าปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืชบาท

- ค่าแรงงานบาท

- ค่าขนส่งบาท

-บาท

- ดอกเบี้ยเงินกู้บาท

- คิดค่าแรงงานตนเองบาท

- คิดรายจ่ายสินทรัพย์ถาวรเฉลี่ยต่อรอบการผลิตบาท

.....บาท

หัก ปัจจัยการผลิตคงเหลือบาท

.....บาท

กำไร (ขาดทุน) จากการประกอบอาชีพปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

.....บาท

วิธีการคิดรายจ่ายสินทรัพย์ถาวรเฉลี่ยต่อปี

สินทรัพย์ถาวรที่เกษตรกรซื้อ หรือสร้างขึ้น ซึ่งบันทึกไว้ในช่อง “ลงทุนในสินทรัพย์ถาวร” เกษตรกรต้องนำมาคิดรายจ่ายสินทรัพย์ถาวรเฉลี่ยต่อปีตามอายุการใช้งาน เพื่อนำไปรวมเป็นต้นทุนในการประกอบอาชีพ

วิธีการคิดรายจ่ายสินทรัพย์ถาวรเฉลี่ยต่อปี ให้นำ จำนวนเงินที่จ่ายซื้อสินทรัพย์ถาวร หาดด้วย อายุการใช้งานของสินทรัพย์ถาวร นั้น

จากตัวอย่าง

เกษตรกรซื้อเครื่องพ่นยา 1 เครื่อง เป็นเงิน 3,000 บาท คาดว่าเครื่องพ่นยามีอายุการใช้งาน 3 ปี

ใน 1 ปี ปลุกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ได้ 2 ครั้ง นับเป็น 2 รอบการผลิต ดังนั้น ระยะเวลา 3 ปี ปลุกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ได้ 6 รอบการผลิต

$$\begin{aligned}
 \text{รายจ่ายสินทรัพย์ถาวรเฉลี่ยต่อปี} &= \frac{3,000 \text{ บาท}}{3} \\
 &= 1,000 \text{ บาท ต่อปี} \\
 \text{รายจ่ายสินทรัพย์ถาวรเฉลี่ยต่อรอบการผลิต} &= \frac{1,000 \text{ บาท}}{2} \\
 &= 500 \text{ บาท ต่อรอบการผลิต}
 \end{aligned}$$

ดังนั้น เกษตรกรต้องนำรายจ่ายสินทรัพย์ถาวรเฉลี่ยรวมเป็นต้นทุนใน 6 รอบการผลิต รอบการผลิตละ 500 บาท

จากตัวอย่าง

เกษตรกรคิดกำไร - ขาดทุนจากการประกอบอาชีพปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ได้ดังนี้

รายได้			
- ขายข้าวโพดเลี้ยงสัตว์			10,000 บาท
หัก ต้นทุน/ค่าใช้จ่าย			
- ค่าเช่าที่ดิน	500	บาท	
- ค่าไถเตรียมดิน	1,000	บาท	
- ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	1,000	บาท	
- ค่าปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืช	1,500	บาท	
- ค่าแรงงาน	1,200	บาท	
- ดอกเบี้ยเงินกู้	500	บาท	
- คัดค่าแรงงานตนเอง	1,000	บาท	
- คัดรายจ่ายสินทรัพย์ถาวรเฉลี่ยต่อรอบการผลิต	<u>500</u>	บาท	
	7,200	บาท	
หัก ปัจจัยการผลิตคงเหลือ	<u>-</u>	บาท	<u>7,200</u> บาท
กำไรจากการประกอบอาชีพปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์			<u><u>2,800</u></u> บาท

สรุป เกษตรกรมีกำไรจากการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 2,800 บาท และสามารถหากำไร - ขาดทุนจากการประกอบอาชีพปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในแต่ละรอบการผลิตได้ โดยใช้วิธีการเช่นเดียวกับตัวอย่างข้างต้น

.....